



Comença l'espectacle

Al 2001 s'haurà d'aplicar un nou model de finançament autonòmic, però les eleccions són ja l'any que ve. Per això a Catalunya ja ha començat el debat entre els futurs candidats, que fan propostes bastant similars encara que no ho semblin.

A dalt, Jordi Pujol, durant la conferència al Cercle d'Economia. El president de la Generalitat de Catalunya evita les referències al cas basc.

Els nervis pre-electoralis han crispat el debat públic sobre el finançament autonòmic, i això que les diferents propostes anunciades tenen molts més punts en comú del que reconeixen els seus autors. En pocs dies, Jordi Pujol, Josep Lluís Carod-Rovira i Pasqual Maragall –per ordre cronològic– han fet tres propostes que, en el fons, no són gaire diferents. Les diferències són més ideològiques que no tècniques, ja que els tres models es basen en els mateixos càlculs sobre el dèficit fis-

cal de Catalunya i tots tres volen solucionar el problema (quadre comparatiu a la pàgina següent).

El primer a obrir foc va ser Jordi Pujol, amb el seu discurs del 23 de novembre al Cercle d'Economia (vegeu EL TEMPS de la setmana passada). El president de la Generalitat va evitar en tot moment fer paral·lelismes amb el País Basc i va insistir a dir que la seva proposta es pot aplicar sense canviar la Constitució. Fins i tot va dir que no pensa posar en perill l'estabilitat del govern espanyol per aques-

ta qüestió. Després va ser el líder d'Esquerra Republicana, Josep-Lluís Carod-Rovira, en unes jornades de la Fundació Josep Irla que es van fer el dia 28 a la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. Com un "sandvitx" entre els discursos de Pujol i Pasqual Maragall, Carod-Rovira va parlar obertament de reformar l'Estatut d'Autonomia i del "concert econòmic", nom inspirat en el cas basc que, temps enrere, també havia estat utilitzat per Convergència i Unió.

Precisament, van ser les referències de Maragall al model basc el punt més polèmic de la conferència que l'ex-alcalde va pronunciar el passat 30 de novembre a la seu central de la Caixa de Pensions. Sense donar gaires detalls, Maragall va dir que "els règims forals i el règim comú s'han d'igualar", i que aquest procés pot durar vint anys. Tant per la primera frase com per la segona, el candidat socialista va rebre una allau de crítiques dels seus contrincants polítics. Jordi Guillot, d'Iniciativa per Catalunya-Verds: "Catalunya no pot esperar vint anys...", o Josep Huguet, d'Esquerra Republicana: "no millora la situació dels catalans i empitjora la dels bascos". Segurament Maragall s'hauria estalviat crítiques si hagués aclarit el significat de les seves paraules, però, a consciència, no va voler donar explicacions fins l'any que ve, quan el ministre d'Economia reveli les dades de la balança fiscal entre les comunitats autònomes i l'administració central.

Marcar fronteres. De moment, Pasqual Maragall sembla més interessat a marcar les fronteres ideològiques del seu discurs amb el de Pujol. Si el president de la Generalitat proposa un nou model de finançament per a Catalunya, el candidat socialista diu: "Estic proposant un sistema per a Espanya, que és diferent." Si Pujol demana que els pressupostos de sanitat, ajuntaments i diputacions s'integrin en el pressupost de la Generalitat, la proposta Maragall concreta com s'ha de repartir el pastís: "L'estat ha de gastar menys de la

meitat i els territoris més de la meitat; i els territoris (comunitats autònomes i ajuntaments) repartir-s'ho a parts iguals.”

Però les coincidències entre les propostes d'uns i altres són tan o més importants que les discrepàncies. Per exemple, quan Jordi Pujol demana en primer lloc que els ingressos de Catalunya tinguin una relació directa amb l'esforç fiscal, diu aproximadament el mateix que Maragall en el seu “quart punt”. I els plantejaments de tots dos en matèria de solidaritat territorial amb les regions més pobres són també similars.

Per si no n'hi hagués prou, les propostes d'Esquerra Republicana també tenen força punts de contacte amb les de Jordi Pujol. De fet, la “quota” de Josep-Lluís Carod-Rovira no és sinó la quantitat de diners que correspon a l'administració central que preveu la proposta de Pujol. I el “fons de cooperació” d'ERC és semblant al Fons de Compensació Interterritorial que ja existeix, si s'apliqués amb els criteris que defensa el president de la Generalitat. Allà on ERC es diferencia més de les altres propostes és en la quantificació dels diners que Catalunya recuperaria amb el nou sistema de finançament (al voltant d'un bilió de pessetes cada any), que ni Pujol ni Maragall van concretar.

Fins ara, per tant, el debat s'ha produït més entre les opcions polítiques que proposen una millora del finançament autonòmic a partir del 2001, quan s'acabi la vigència de l'actual model, que no pas entre aquests i el Partit Popular. Sembla clar que les forces polítiques catalanes accepten que, abans de negociar amb el govern central, és necessari un acord al Parlament de Catalunya. Mentrestant, el govern espanyol ha passat d'una primera reacció pública de rebuig al silenci, un silenci que es pot trencar divendres, dia 11 de desembre, quan el secretari d'estat d'Hisenda, Juan Costa, té previst participar en un acte d'Unió Democràtica a Barcelona.

Jordi Fortuny

MARC VILA

ARXIU / JORDI PLAY



Pasqual Maragall (PSC), a l'esquerra, i Josep-Lluís Carod Rovira (ERC), a la dreta. Carod fa una proposta amb xifres i Maragall encara no vol donar-ne.

LES PROPOSTES

▶ PUJOL

'Nou sistema de finançament'

1. Els ingressos del govern de Catalunya han de tenir relació amb l'esforç fiscal de Catalunya.
2. El dèficit fiscal en concepte de solidaritat territorial ha de ser com el d'altres països europeus.
3. La Generalitat de Catalunya ha de recaptar tots els impostos i lliurar a l'administració central el que s'hagi pactat.
4. Només el Fons de Compensació Interterritorial ha de tenir un paper redistributiu entre les diferents comunitats autònomes.
5. Més capacitat normativa per a la Generalitat de Catalunya.
6. Agència Tributària pròpia.
7. Equilibri fiscal amb la Unió Europea, no dèficit.
8. Els pressupostos de Sanitat i dels ens locals s'han d'integrar en el finançament general de la Generalitat de Catalunya.

▶ CAROD-ROVIRA

'Concert econòmic'

1. Traspàs total de la recaptació i de la capacitat normativa sobre impostos.
2. Fons de cooperació amb els territoris de l'estat menys desenvolupats (primera fase, 25% del dèficit fiscal actual. Segona fase, el doble del % del PIB que la Unió Europea destina a política regional).
3. Establir una quota per finançar les despeses generals de l'estat (Primera fase, 250.000 de milions de ptes. anuals. Segona fase, disminució del 40%, a conseqüència del traspàs de noves competències a la Generalitat de Catalunya).

▶ MARAGALL

'Federalisme fiscal'

1. Els règims forals i el règim comú s'han d'igualar.
2. L'estat ha de gastar menys de la meitat i els territoris més de la meitat, i els territoris (comunitats autònomes i ajuntaments) repartir-s'ho a parts iguals.
3. Les inversions per càpita de les àrees metropolitanes de més d'un milió d'habitants han de ser iguals.
4. La balança fiscal de cadascuna de les regions ha de ser similar (en termes relatius) a la que tenen les regions europees de renda per càpita similar.